

אמונת התשובה

עיון בפרשת השבוע על פי הגר"א (הגאון רבי אליהו קרמר) מוילנא

שבהם. וסוף הכל מוכרחת התשובה לבא והסליחה להמצא. והעודף של סערת החיים מוכרח להשתלח למקום השממון, למרכז החרבן, כי הוא הוא יסוד החורבן והשממה. וידיעה זו. והרגשה פנימית זו, מישרת את הנפש ללכת לקראת המשקל הממוזג של החיים, לקראת התפארת ההרמונית שלהם, שהם הם דרכיה של תורה, אור החיים הבא ממקור החיים והנותן אור הסליחה על כל עוונות החיים בצאתם מחוץ להגדרתם. וכל אלה מבטא הוא הלשון של זהורית שקושרין בראש שער המשתלח, המיסד את יסוד הטהרה והקדושה החסינה של החיים העזיזים, "אם יהיו חטאיכם כשנים, כשלג ילבינו".

קלא. כשנים, כשני מיבעי ליה. אמר רבי יצחק, אמר הקב"ה לישראל, אם יהיו חטאיכם כשנים הללו שסדורות ובאות מששת ימי בראשית ועד עכשיו, כשלג ילבינו. תקפה של תשובה היא מגעת לא רק בחטאים מקריים, שהם יותר קרובים לשגגה ממה שהם קרובים לזדון, אלא בעיקר הדבר מתגלה אור התשובה בהחטאים השטתיים, המהלכים מהלך של חיים סדוריים, שהרגילות החמרית והרוחנית גם יחד מיאשת את כל אפשרות של תשובה מהם. - בא דבר ד' לאמר, שלא כן הדבר, שרק מורך לב הוא להיות נאחזים בסדור מוטבע, לאמר שנגד טבע האדם ונגד טבע החברה האנושית היא התשובה. כי אדיר ואמיץ הוא כחה של תשובה, אשר בידו להפוך סדרים מושרשים. גם אם שנים רבות, גם אם תקופות של דורות יעברו על החטאים המסודרים, וגם אם יהיו סדורות ובאות כשנים הללו, מששת ימי בראשית עד עכשיו, כשלג ילבינו.

1. קול אליהו דברים י"א, כ"ז

ראה אנכי נותן לפניכם היום ברכה וקללה (שם יא. כו), הנה מה שאמר נותן ולא אמר נתתי יבואר דאם אמר נתתי הו"א שהבחירה שניתנה לאדם לילך בדרך טוב הוא דוקא בתחלת הבחירה, אבל אם בירר לו דרך הרע אין לו תקנה אף אם בירר לו אח"כ דרך הטוב לכך אמר הכתוב נותן והוא לשון הווה פי' שאמר הקב"ה שכל ימיו עד תשלום ימיו יש לך ברירה לבחור בדרך הטוב אפילו עד יום המיתה, ואם אמר יאמר האדם מה תקנה יש לי אם הייתי רשע עד הנה, מה אעשה עם העבירות שעשיתי ואין לי תקנה, לכן אמר הכתוב היום שהבעל תשובה הוא כקטן שנוולד רק שיעשה אח"כ תשובה וילך בדרך הטוב מכאן ולהבא, ואם עוד אמר יאמר האדם מה אעשה עם היצה"ר שכופה אותי, לכן אמר הכתוב אנכי פי' אנכי אהי' עמך ואל תירא מן היצר כמאמר חז"ל (סוכה נב. קידושין ל.). יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום והקב"ה עוזרו, ואם עוד אמר יאמר האדם אולי לא טוב הוא הדרך שמרצה אותי בכל מיני ריעויות כדרך המוכרים סחורה שמרצים להלוקחים בכל מיני תחבולות אם יש להם סחורה גרועה, לכן אמר הכתוב לפניכם פי' הדבר הזה הוא לפניכם אין אני מכריח אתכם, לכן לא אמר לכם רק לפניכם, ואילו עוד אמר יאמר האדם דזהו כשיש בעולם צדיקים אבל מהו אם אני לבד אברור לי דרך הטוב מה אני, לכך אמר הכתוב ראה בלשון יחיד ולא אמר ראו בלשון רבים אלא ר"ל ראה לפניך ואל תשגיח על העולם. (שנות אליהו):

2. עין אי"ה שבת ב', ט' ק"ל-קל"א

קל. מנין שקושרין לשון של זהורית בראש שער המשתלח, שנאמר "אם יהיו חטאיכם כשנים וגו'. החיים ותגבורת החיים המתגלה בנפש המתגוננת בדם החי, בדם האדום החם והתוסס, הם הם הגורמים, עם כל היופי והזוהר שבהם, גם את כל החרבן והשממון שבהם, את כל החטאת והרשע